



Provinciale Staten van Flevoland
D.t.v. de griffier mevrouw A. Kost

INTERN



Verzenddatum

- 2 OKT. 2019

Onderwerp

Bijlagen

1

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2475568

Beantwoording statenvragen PvdD zieke Konikpaarden Spanje

Geachte mevrouw Kost,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke statenvragen van 9 september 2019 van de statenfractie van de Partij voor de Dieren over zieke Konikpaarden uit de Oostvaardersplassen in Spanje. Het college van Gedeputeerde Staten heeft de antwoorden op deze vragen vastgesteld op 1 oktober 2019.

Wij verzoeken u de statenleden in kennis te stellen van de vragen en antwoorden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris

de voorzitter

mr. drs. T. van der Wal - drs. J. de Reus



Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de Partij voor de Dieren over zieke Konikpaarden in Spanje, ingediend op 9 september 2019, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 1 oktober 2019 (2475571).

Vraag 1. Kent u het bericht 'Nederlands hooi moet ondervoede konikpaarden in Spanje redden [1]' waarin de nieuwe eigenaar van de paarden aangeeft zich 'bedrogen' te voelen, 'meer paarden kreeg dan afgesproken' en het aanschaffen van voedsel voor deze groep een 'financiële strop' zou zijn?

Antwoord: Ja, dit bericht is bij ons bekend.

Vraag 2. Welke afspraken zijn er gemaakt met stichting Paleolítico Vivo, aan wie de paarden zijn overgedragen, over het aantal dieren die naar Spanje zouden vertrekken? Zijn er afspraken gemaakt over het al dan niet verhuizen van drachtige dieren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Staatsbosbeheer heeft met de stichting Paleolítico Vivo een contract afgesloten. Hierin is afgesproken dat een kudde van ongeveer 25-30 konikpaarden naar Spanje zou gaan.

De dieren zijn zowel in Nederland voor vertrek als in Spanje bij aankomst, onderzocht door een dierenarts. Er was bekend dat een groot deel van de merries zwanger was.

Vraag 3. Klopt het bericht dat er niet genoeg voedsel is in het gebied voor 'zoveel paarden', te weten: 29 paarden, waarvan 16 drachtig?

Antwoord: In het eerste kwartaalverslag van de door de provincie ingestelde expertgroep heeft de expertgroep het volgende opgenomen over het gebied in Spanje: "De expertgroep heeft de geschiktheid van Atapuerca Paleolítico Vivo - het geselecteerde gebied in Noord-Spanje voor het herplaatsen van 29 konikpaarden uit de Oostvaardersplassen – beoordeeld en daarvoor het gebied voorafgaand aan de verplaatsing bezocht. De expertgroep constateerde tijdens het bezoek: a. dat het gebied waar de OVP Koniks zouden komen te lopen nog niet was afgezet; de expertgroep heeft geadviseerd om dit op orde te brengen. Dit advies is binnen een week gerealiseerd; b. er met name in het beoogde deel van het park op dat moment weinig voedsel van voldoende kwaliteit stond; de expertgroep heeft geadviseerd om met het transport van de konikpaarden voldoende hooi mee te sturen, zodat de paarden de eerste periode tot begin april voedsel tot hun beschikking hebben. Op deze wijze ontstaat ook een geleidelijke overgang naar het voedsel dat in het gebied beschikbaar is. Dit advies is opgevolgd en Staatsbosbeheer heeft een vrachtwagen met hooi meegestuurd. De expertgroep constateerde dat alle dieren op afroep veterinaire zorg ontvangen.

Zoals uit bovenstaande blijkt was de verwachting dat er vanaf april wel voldoende voedsel aanwezig zou zijn. Uit de berichten in de media hebben wij opgemaakt dat de grasgroei dit jaar is tegengevallen door de droge zomer. De eigenaar/beheerder van het gebied heeft dat bevestigd nadat er door Staatsbosbeheer contact met hem was opgenomen.

Vraag 4. Bent u bekend met de verklaring van stichting Paleolítico Vivo dat hierdoor mogelijk paarden verplaatst worden naar andere locaties? Welke locaties zouden dit zijn? Zijn hierover afspraken gemaakt met staatsbosbeheer, danwel de Provincie Flevoland? Hoe houdt u toezicht op het welzijn van de dieren en de bescherming van de sociale structuur van de groep in Spanje, wanneer deze zouden verplaatsen?

Antwoord: Wij hebben deze berichten uit de media vernomen. In het contract dat Staatsbosbeheer heeft afgesloten is opgenomen dat de nieuwe eigenaar/beheerder garandeert dat de paarden een semi-wild leven behouden onder natuurlijke condities, in sociale kuddes binnen het natuurgebied

'Living Paleolithic Reserve'. De provincie houdt geen toezicht op de paarden in Spanje, dat is de verantwoordelijkheid van de Spaanse overheid.

Vraag 5. Kunt u bevestigen dat de provincie Flevoland en Staatsbosbeheer geen concrete hulp hebben aangeboden ten aanzien van de zieke konikpaarden? Zo nee, welke hulp is er aangeboden? Zo ja, waarom niet?

Antwoord: Naar aanleiding van de berichten heeft Staatsbosbeheer ondersteuning aangeboden om mee te denken met de eigenaar/beheerder, waaronder het leggen van contact tussen de dierenarts ter plaatse en de dierenarts van Staatsbeheer. Recent is er contact geweest met de Spaanse dierenarts.

Vraag 6. Kunt u bevestigen dat de eigenaar van de stichting Paleolítico Vivo Staatsbosbeheer om geld en hooi heeft gevraagd? Zo ja, heeft Staatsbosbeheer aan dit verzoek voldaan? Zo nee, waarom bent u hier niet van op de hoogte?

Antwoord: Staatsbosbeheer heeft ons laten weten dat zij van de eigenaar/beheerder van het betreffende natuurgebied in Spanje een mail hebben ontvangen, begin augustus, waarin hij vraagt om hooi of geld. Daarover zijn in de overeenkomst met Paleolítico Vivo geen afspraken gemaakt. Staatsbosbeheer heeft aangeboden om zo nodig ondersteuning te bieden.

Vraag 7. Zijn er afspraken gemaakt met de stichting Paleolítico Vivo over het bijvoeren van de paarden bij te weinig voedselaanbod? Zo ja, welke afspraken zijn er gemaakt? Hoe kan het dat het hooi in Spanje kennelijk op is, en de stichting in Spanje geen nieuwe voorraad kan betalen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, er zijn geen afspraken gemaakt over bijvoeren. De nieuwe eigenaar/beheerder is verantwoordelijk voor het welzijn van de paarden in zijn gebied en moet daarbij voldoen aan nationale en internationale regelgeving. Zoals ook bij vraag 3 is aangegeven is met het transport van de paarden in het voorjaar een vrachtwagen hooi meegestuurd om ervoor te zorgen dat de paarden de eerste periode tot begin april voldoende voedsel tot hun beschikking zouden hebben.

Vraag 8. Hoe is het mogelijk dat de stichting waaraan Staatsbosbeheer de konikpaarden heeft overgedragen, kennelijk om geld verlegen zit? Op basis van welke criteria werd deze stichting geschikt bevonden als nieuwe eigenaar? Is de financiële situatie van de stichting daarbij afgewogen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het is ons niet duidelijk of de stichting Paleolítico Vivo op dit moment om geld verlegen zit. Na vaststelling van het beleidskader hebben Gedeputeerde Staten aan Wageningen University de opdracht gegeven om een quick scan uit te voeren met de vraag of er natuurgebieden binnen Nederland, Europa of daarbuiten zijn die mogelijkheden hebben voor de herplaatsing van de konikpaarden. De uitkomsten van de quick scan zijn toegezonden aan Provinciale Staten. De quick scan geeft aan dat er gebieden zijn voor herplaatsing van de konikpaarden. Gedeputeerde Staten hebben de uitkomsten van de quick scan ter beschikking gesteld van Staatsbosbeheer als vertrekpunt voor hun werkzaamheden.

Er zijn weinig geschikte gebieden in West-Europa waar de paarden heen kunnen. De meeste gebieden kampen zelf met de noodzaak tot uitplaatsing. De stichting Paleolitica Vivo heeft verder ruime ervaring met een variëteit aan natuurlijke begrazing en heeft al eerder konikpaarden overgenomen uit Nederland in 2016. De door GS ingestelde expertgroep heeft bovendien de geschiktheid van het gebied beoordeeld en daarvoor het gebied voorafgaand aan de verplaatsing bezocht.

Er was geen aanleiding om ook de financiële situatie bij deze afweging te betrekken. Uit de gesprekken die Staatsbosbeheer heeft gevoerd met de ontvangende stichting bleek niet dat er financiële moeilijkheden zouden kunnen ontstaan.

Vraag 9. Klopt het dat Staatsbosbeheer in het contract met de stichting Paleolítico Vivo heeft laten optekenen dat zij na een half jaar en na een jaar zou horen hoe het met de paarden gaat?

Antwoord: Ja. In het contract met de nieuwe eigenaar is opgenomen dat er na 6 maanden en na een jaar aan Staatsbosbeheer wordt gerapporteerd hoe het met de dieren gaat en dat daarbij ook foto en filmmateriaal beschikbaar wordt gesteld.

Vraag 10. Kunt u verklaren waarom Staatsbosbeheer wel informatie wil ontvangen over het welzijn van de dieren, maar vervolgens, wanneer de paarden ziek en mager blijken te zijn, naar de stichting in Spanje wijst om het op te lossen?

Antwoord: Met het transport naar het gebied in Spanje is ook het eigenaarschap van de paarden aan de nieuwe beheerder overgedragen. Dat neemt niet weg dat de paarden met de uiterste zorg naar een ander gebied zijn gebracht. Hoewel Staatsbosbeheer na de overdracht in maart 2019 formeel geen verantwoordelijkheid meer heeft voor de dieren, wil Staatsbosbeheer natuurlijk wel dat de paarden een goed leven hebben in Spanje.

Vraag 11. Kunt het contract met de stichting Paleolítico Vivo aan Provinciale Staten doen toekomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het contract tussen Staatsbosbeheer en de nieuwe eigenaar/beheerder is te vinden op de website van de rijksoverheid:
(<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/dierenwelzijn/documenten/kamerstukken/2019/09/09/c-ontract-transport-verwilderde-koninkspaarden>)

Vraag 12. Kunt u verklaren waarom de paarden erg mager zijn en er kennelijk in het Spaanse natuurgebied midden in de zomer 'niet genoeg voedsel te vinden is'?

Antwoord: Nee, we weten niet wat de oorzaken hiervoor zijn. De meeste informatie over de medische toestand van de Koniks heeft ons bereikt via de (social) media. Er wordt momenteel onderzoek gedaan door lokale dierenartsen om meer over de feitelijke toestand van de paarden te weten te komen. Staatsbosbeheer blijft hierover in contact met de Stichting Paleolítico Vivo. Volgens deskundigen kunnen er vele oorzaken bestaan voor de conditie van de paarden. In de eerder aangehaalde quick scan van Wageningen Environmental Research wordt het volgende vermeldt: 'Voor de paarden is overbevolking nog lang niet aan de orde, de kudde behoeft juist versterking met wilde dieren, temeer daar de ambitie is om het gebied te vergroten'. Er was voor Staatsbosbeheer bij het maken van de afspraken voor de overdracht hierdoor geen reden te denken dat er voedseltekorten zouden ontstaan.

Vraag 13. Op basis van welke criteria is het gebied in Spanje gekozen als geschikt gebied om de paarden uit te zetten?

Antwoord: Zoals ook bij vraag 8 is aangegeven hebben Gedeputeerde Staten na vaststelling van het beleidskader beheer Oostvaardersplassen aan Wageningen University de opdracht gegeven om een quick scan uit te voeren met de vraag of er natuurgebieden binnen Nederland, Europa of daarbuiten zijn die mogelijkheden hebben voor de herplaatsing van de konikpaarden. De uitkomsten van de quick scan zijn toegezonden aan Provinciale Staten. De quick scan geeft aan dat er gebieden zijn voor herplaatsing van de konikpaarden. Gedeputeerde Staten hebben de uitkomsten van de quick scan ter beschikking gesteld van Staatsbosbeheer als vertrekpunt voor hun werkzaamheden. De door GS ingestelde expertgroep heeft bovendien de geschiktheid van het gebied beoordeeld en daarvoor het gebied voorafgaand aan de verplaatsing bezocht.

Vraag 14. Is daarbij rekening gehouden met slechte weersomstandigheden zoals bijvoorbeeld extreme droogte in de zomer, waardoor er mogelijk te weinig voedsel te vinden is voor de paarden? Zo nee, waarom niet? Is daarbij rekening gehouden met voldoende beschuttingsmogelijkheden voor de paarden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De expertgroep heeft de geschiktheid van het gebied beoordeeld en daarvoor het gebied voorafgaand aan het transport bezocht. Op basis daarvan heeft de expertgroep geadviseerd om met het transport van de konikpaarden voldoende hooi mee te sturen, zodat de paarden de eerste periode tot begin april voedsel tot hun beschikking hebben. De reden hiervoor was dat er met name in het beoogde deel van het park op dat moment weinig voedsel van voldoende kwaliteit stond. Op deze wijze ontstond ook een geleidelijke overgang naar het voedsel dat in het gebied beschikbaar is. De ervaring met de konikpaarden die eerder naar het gebied waren getransporteerd gaf geen aanleiding om extra afspraken te maken over mogelijke voedseltekorten. Ook de quick scan door Wageningen Environmental Research (zie antwoord op vraag 12) gaf geen reden te denken dat er voedseltekorten zouden ontstaan.

Vraag 15. Op welke manier wordt het welzijn van de paarden bij deze stichting gemonitord?

Antwoord: In het contract is afgesproken dat de paarden bij aankomst medisch getest worden door een dierenarts. De nieuwe eigenaar is vanaf dat moment volledig verantwoordelijk voor de paarden, en dient zich ook te houden aan nationale en internationale wet- en regelgeving met betrekking tot het welzijn van de dieren. De manier waarop dat gebeurt is de verantwoordelijkheid van de eigenaar/beheerder.

Vraag 16. Zijn er afspraken gemaakt met de stichting over het verzorgen van de paarden bij ziekte? Wordt er toezicht gehouden door een onafhankelijke dierenarts? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: In het contract is afgesproken dat de paarden bij aankomst medisch getest worden door een dierenarts. De nieuwe eigenaar is vanaf dat moment volledig verantwoordelijk voor de paarden, en dient zich ook te houden aan nationale en internationale wet- en regelgeving met betrekking tot het welzijn van de dieren. De manier waarop dat gebeurt is de verantwoordelijkheid van de eigenaar/beheerder. Zoals u bij het antwoord op vraag 3 heeft kunnen lezen heeft de expertgroep geconstateerd dat alle dieren op afroep veterinaire zorg ontvangen.

Vraag 17. Zijn er afspraken gemaakt met de stichting over het eventueel uit het lijden verlossen van hele zieke of magere dieren die niet zullen overleven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee. Het is aan de stichting Paleolítico Vivo om te bepalen wat te doen bij zieke of zwakke dieren. Zij hebben ruime ervaring met natuurlijke begrazing en handelen naar eigen verantwoordelijkheid en inzicht binnen het kader van de Spaanse wet- en regelgeving. Staatsbosbeheer heeft ons laten weten dat Paleolítico Vivo in het verleden ernstig zieke dieren uit hun lijden verlost.

Vraag 18. Is er sprake van jacht in het gebied, en zijn er afspraken gemaakt om te voorkomen dat deze dieren zullen worden bejaagd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het gebied is omgeven door een raster en goed te beheersen. In de overdrachtsovereenkomst is opgenomen dat de dieren een semi-wild bestaan krijgen voor de rest van hun natuurlijke levensduur. Hieruit blijkt dat jacht op de dieren niet is toegestaan.

Vraag 19. Indien bovenstaande afspraken niet gemaakt zijn, op welke manier is de overplaatsing dan in het belang van het welzijn van de paarden geweest?

Antwoord: Het verminderen van het aantal grote grazers waaronder de paarden is onderdeel van het beleidskader beheer Oostvaardersplassen dat op 11 juli 2018 is vastgesteld door Provinciale Staten van Flevoland. Doel van het terugbrengen van het aantal grazers is om de graasdruk in de Oostvaardersplassen te verminderen zodat de graslanden kunnen herstellen, de vegetatieontwikkeling meer dynamiek krijgt en er ruimte is om andere herstelmaatregelen te nemen, bijvoorbeeld voor het bereiken van de N2000 doelen. Binnen de verschillende mogelijkheden om het aantal paarden terug te brengen is gekozen voor verplaatsen naar andere gebieden. In het contract zijn afspraken gemaakt over het welzijn van de paarden.

Vraag 20. Deelt u de mening dat de paarden een stressvol transport, ziekte en vermagering met alle gevolgen van dien, bespaard zou zijn gebleven wanneer de oorspronkelijke verbindingzones en migratiemogelijkheden in de Oostvaardersplassen mogelijk gemaakt zouden zijn, en de dieren genoeg ruimte en beschutting geboden was? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De verbindingzone is er niet gekomen. Over wat dat betekent zou hebben kan alleen gespeculeerd worden.

Vraag 21. Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden zonder naar eerdere antwoorden te verwijzen?

Antwoord: Alle vragen zijn beantwoord. Waar relevant, is verwezen naar het antwoord op eerdere vragen.